

Euroopan neuvoston maisemayleissopimus 25 vuotta ja muuta ajankohtaista ympäristöministeriöstä

Vihreä siirtymä ja kulttuuriympäristöt -seminaari 23.10.2025

Martina Reinikainen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lyra 2025

Euroopan neuvoston maisemayleissopimus 25 vuotta

- Maisemayleissopimus on solmittu 20.10.2000. Maisemayleissopimuksen 25-vuotisjuhlan kunniaksi järjestetään konferenssi 28.10.2025 Firenzessä.
- Suomi on ratifioinut sopimuksen vuonna 2006.
- Maisemayleissopimuksen tavoitteena on maisemien suojelun, hoidon ja suunnittelun sekä eurooppalaisen yhteistyön edistäminen.

Kuva: Martina Reinikainen

- Suomi on sitoutunut edistämään maisemayleissopimuksen tavoitteita. Suomen lainsäädäntö (mm. alueidenkäyttölaki, luonnonsuojelulaki, muinaismuistolaki), hallinnolliset ohjelmat ja käytännöt täyttävät sopimuksen perusvelvoitteet.
- Kaavoitus edellyttää viranomaisten ja kansalaisten vuoropuhelua. Kansalaisten, järjestöjen ja viranomaisten vuoropuhelulla on vaikutusta hankkeiden maisemavaikutuksiin.
- Maisemayleissopimuksen toteuttaminen edellyttää, että kansalaisten tietoisuus maisemakysymyksistä lisääntyy.

Sallan Saijalle Suomen kahdeksas valtakunnallinen maisemanhoitoalue

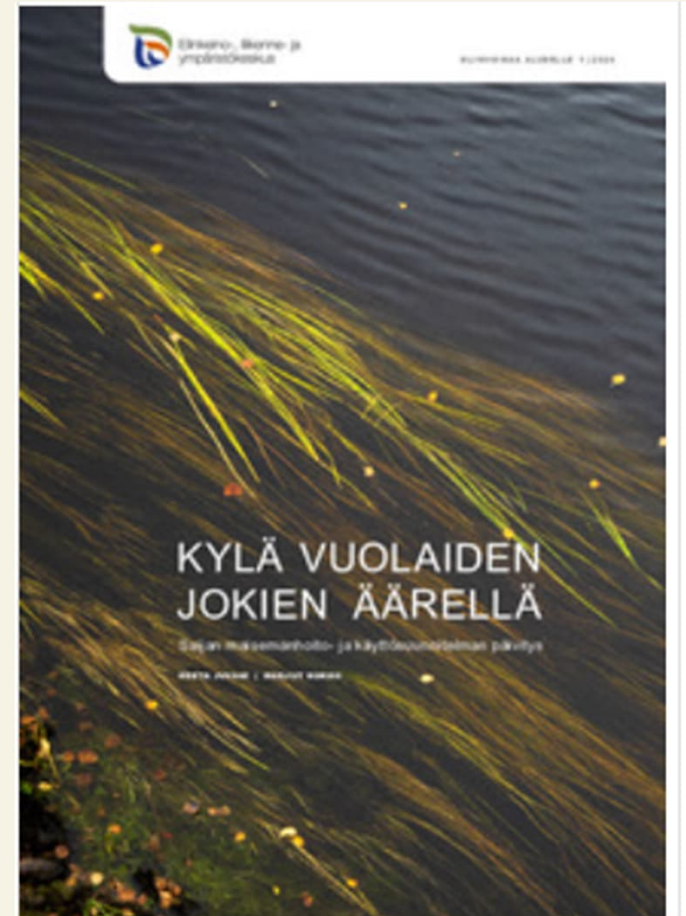
Ympäristöministeriö on 21.8.2025 antamallaan päätöksellään (VN/4564/2024-YM-24) perustanut luonnonsuojelulain 92 §:n nojalla Saijan valtakunnallisen maisemanhoitoalueen. Päätös tehtiin Lapin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemän esityksen pohjalta.

Maisemanhoitoalueen tarkoituksena on alueen luonnon- ja kulttuurimaiseman kauneuden, historiallisten ominaispiirteiden ja näihin liittyvien arvojen säilyttäminen ja hoitaminen.

Maisemanhoitoalue sijaitsee Sallan kunnassa Itä-Lapissa. Saijan kylämaisemaa hallitsevat harjujakso ja kylän läpi mutkittelevat vuolaat joet.

Aloitteen maisemanhoitoalueen perustamisesta teki Saijan kyläyhdistys ry. Perustamista on valmisteltu Lapin ELY-keskuksen johdolla yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja eri sidosryhmien kesken. Sallan kunta on tukenut hanketta.

Alueen perustamispäätökseen sisältyy suosituksia maisemanhoidon käytännön toteuttamista varten. Päätöksen tukena on alueen maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma 'Kylä vuolaiden jokien äärellä'.

Lähde: <https://www.doria.fi/handle/10024/188526>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

MAISEMA-ALUEET ALUEIDENKÄYTÖSSÄ -HANKE

- Ympäristöministeriön rahoittama ohjauksen kehittämishanke
- Vuoden hanke 12/2024 -11/2025
- Hankkeen ohjausryhmää kuuluu edustajia Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, Uudenmaan ELY-keskuksesta, ympäristöministeriöstä, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaliitoista ja Sykestä. Projektipäällikkönä toimii Katja Leppäranta (Etelä-Pohjanmaan ELY).
- Hankkeen päätavoitteena on löytää ELY-keskuksiin ja kuntiin työkaluja maisema-alueisiin (VAMA ja MAMA) kohdistuvien maisemavaikutusten arviointiin. Työn tarkastelualueena on Etelä- ja Keski-Pohjanmaa sekä Pohjanmaa. Erityistä huomiota kiinnitetään tuulivoimahankkeisiin.
- Hankkeessa on tarkasteltu maisema-alueiden huomioimista kuntatasoisissa kaavoissa nykytilanteessa ja käytettyjä maisemavaikutusten arviointimenetelmiä. Lisäksi hankkeessa on arvioitu muutamissa toteutuneissa kohteissa, miten hyvin kaavavaiheen havainnollistus ja maisemavaikutusten arviointi vastaa toteutunutta tilannetta.
- Hankkeesta laaditaan raportti, joka valmistuu marraskuun 2025 lopussa.

Maisemasymposium 4.11.2025 Helsingissä

Ympäristöministeriön
järjestämä

Maisemasymposium on
valtakunnallinen tilaisuus, jossa
luodaan näkökulmia Euroopan
neuvoston
maisemayleissopimuksen
toteutumiseen Suomessa.

Luvassa on esityksiä mm.
Saijan maisemanhoitoalueesta
sekä Maisema-alueet
alueidenkäytössä ja Luonto
kulttuuriympäristöissä -
hankkeista.

Kuva: Martina Reinikainen

Ilmoittaudu läsnäosallistujaksi viimeistään 27.10.2025.

Etäosallistujaksi voit ilmoittautua 3.11.2025 asti. <https://ym.fi/tapahtumat/2025-11-04/maisemasymposium>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kulttuuriympäristöt ja -maisema vihreässä siirtymässä

- Kulttuuriympäristöillä ja -maisemalla on keskeinen rooli siinä, miten ihmiset kokevat vihreän siirtymän / kestävyysmurroksen.
- Ihmisten identiteetin kannalta keskeisten paikkojen ja ominaispiirteiden säilyminen vahvistaa resilienssiä kohdata myös muutoksia.
- Ymmärrys siitä, mikä on kaikkein merkittävintä kulttuuriomaisuutta auttaa hankkeiden suunnittelussa.
 - Paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset inventoinnit ajan tasalle
 - Myös modernin rakennetun ympäristön arvot esiin
- Tarvitaan kokonaisvaltaista arviointia, joka tuo esiin monipuoliset kestävyysvaikutukset.

Kokonaisvaltainen arviointi tuo arvot esiin – menetelmä kehittyy

- Kestävä rakennettu ympäristö (Hämeen ELY)
 - [Artikkeli](#) kannustaa etsimään rakennuksille uusia käyttötarkoituksia purkamisen sijaan ja pohtimaan rakennusten kokonaisvaltaisia arvoja.
 - Hankkeen kaikki tulokset [Hankeikkunassa](#)
- Vähähiilinen moderni rakennuskanta (VTT).
 - [Raportti](#) nostaa esiin purkavan uudisrakentamisen huomattavan suuret ilmastopäästöt ja materiaalihävikin.
 - Tietokortit hahmottavat, miten [1970–90-lukujen rakennusten korjausvaihtoehdot](#) vaikuttavat.
- [Selvitys](#) alueellisesta eriytymisestä kuvaa asuntomarkkinan polarisaatiota ja muistuttaa myös kokonaisvaltaisesta arvioinnista keskellä purkupainetta.
- [JURAKAUSI](#) (Etelä-Savon ELY) osoittaa, miten uusia käyttötarkoituksia on mahdollista löytää.

Vähähiiliset energiamuodot voidaan sovittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin

- Energiamurroksen myötä uusiin energiamuotoihin liittyvää tekniikkaa sovitetaan myös kulttuurihistorialtaan arvokkaisiin kohteisiin.
- Tekniikka kehittyy jatkuvasti, ja kaikenlaisten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi on keinoja.
- Raportti esittelee hyviä esimerkkejä ja käytäntöjä vähähiilisten energiamuotojen sovittamiseen kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin ja alueille.
- Raportissa tarkastellut energiamuodot ovat aurinkoenergia, bioenergia, geoenergia, pientuulivoima sekä lämpöpumput.
- Raportin laati Ramboll Finland Oy ympäristöministeriön tilauksesta.
- Hanke rahoitettiin EU:n elpymisvälineellä (RRF).
- Raportti julkaisuarkisto Valtossa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-378-2>

Kurkistus kulttuuriperintöbarometrin tuloksiin

- Kulttuuriperintöbarometri selvittää ihmisten näkemyksiä kulttuuriympäristöstä ja -perinnöstä.
- Kuvaa asenteissa tapahtuvia muutoksia. Toteutettu vuosina 2025, 2021 ja 2017.
- Tarjoaa tietoa päätöksenteon pohjaksi ja tutkimukseen.
- Vuoden 2025 barometrin uudet väittämät liittyivät kriisitilanteisiin, olemassa olevaan rakennuskantaan, moderneihin rakennuksiin, tuuli- ja aurinkovoimaloihin sekä kulttuuriperinnön huomioimiseen kuntatason päätöksenteossa.
- Verian toteutti kyselyn elokuussa 2025 opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön tilauksesta.
- **2025 barometrin tulokset julkaistaan 8.12.2025, julkistustilaisuus klo 9.30-11. Tilaisuuden tiedot tulevat pian YMn tapahtumakalenteriin.**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tervetuloa muihin tapahtumiimme

Ympäristöministeriön tapahtumat löytyvät verkkosivujemme kalenterista

- <https://ym.fi/tapahtumat> ja <https://ym.fi/ymparistohallinnon-koulutus-ja-neuvottelupaivat>

Syksyllä luvassa muun muassa

- 29.10.2025 Alueidenkäytön ajankohtaispäivä, Teams
- 11.11.2025 Rakentamisen kiertotalouden ajankohtaispäivä
- 27.11.2025 Puhtaan energian neuvottelupäivä, Teams

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuva: Hanna Hämäläinen 2024, Kruunuvuorenlampi

3.11.2025

11

Kiitos!

Ympäristöministeriön kulttuuriympäristötiimin yhteystiedot:

Annukka Lyra, erityisasiantuntija, kulttuuriympäristön hoidon ohjaaminen ja kehittäminen

Annukka.lyra@gov.fi, puh. 0295 250 326

Hanna Hämäläinen, suunnittelija, kulttuuriympäristön hoidon kehittäminen

Hanna.p.hamalainen@gov.fi, puh. 0295 250 095

Reko Korhonen, erityisasiantuntija, kulttuuriympäristöjuridiikka ja kulttuuriympäristön tiedonhallinta

Reko.korhonen@gov.fi, puh. 0295 250 018

Martina Reinikainen, erityisasiantuntija, maisemansuojelu ja perinnebiotoopit

martina.reinikainen@gov.fi, puh. 0295 250 484

